UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Preciosa || Hiero-||theca || Dvodecim || Vnionibvs || Colo-||niensis Historiae || Exornata

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1634

I. Lapis S. Maternvs Iaspis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9564

Visual Library

Caput Quintum.

A Agit de duodecim Patriarchis Colonienſibus Hierothecam Agrippinenſem nouam circumſtantibus.

Hæc in dedicatione altaris oblata ſunt à Principibus Iſrael, in die qua conſecratum eſt: acetabula argentea duodecim, phyalæ argenteæ duodecim, mortariola aurea duodecim. Num. 7.

B I Lapis S. MATERNVS Iaſpis.

Primus Agrippinum Maternus ouile gubernat
A Petro Tungris Treuericiſq; datus.
ex VVilh. Salsmanno.

Claruit Traiano & Adriano Impp.

C

Diœceſis Colonienſis, vtpote inter cæteras anno Chriſti nobilioris, inſignia, colore nigræ crucis ad colorem Imperialis aquilæ propius accedunt. Caſſanæus de gloria mundi, parte 1. concl. 56.

97. S. Matern. à Chriſto reſuſcitatur.

S. MATERNVS primus Colonienſium Antiſtes, viduæ Euangelicæ filius (quem Chriſtus Saluator noſter à mortuis ſuſcitauit, *Lucæ* 7. *P. Caniſius in Martyrol.*) à Beato Petro, cui ſedulas aures dederat, circa annum Domini 54. Claudij ann. 12. Epiſcopatus Petri octauum, *vt tradit Marian. Scot. lib. 2. to. 1. Chron.* vel circa ann. Dom. 97. vt notat D. Cuthſemius *in refutat. Caluinian. exam.* Subdiaconus vna cum Euchario Pontifice * ac Valerio Diacono * ad erudiendas in fidei virtute gentes Germaniæ tranſalpinas ablegatus, cũ eſſet ex febre extinctus in itinere cõtracta

D

In Germaniã mittitur.

* *Hariger. in S Materno c. Chapiauill. Epiſ. c. 5.*
Beda V ſuard. Ado in ſuis * *Martyrolog. Greg. Turon. in vitis SS. Patrum.*

Mortuus à S. Petro reſuſcitatus.

* *Hariger. Caſ. lib.* 8. *de mir. c.* 78.

At Friſing.l. 3 *Chron.* 15. *vult* 53. *die à ſepultura excitatum.*

tracta prope Seleſtadiũ, (*vt tradit D. VVilmius*) *ſeu vt ſcribit Harig. c.* 6. *in Elegia* A
caſtello (*qui vicus eſt grandis Galliæ, Argentinenſis Diœceſis, & locus in Elizatio pago, vti in hoc loco in margine codicis aureæ vallis notatum reperit Chapiaville in annot. haud dubiè ab ipſo Aegidio Codicis authore aſcriptũ*) quadrageſimo poſt obitũ * die, pedi ſeu baculi, quẽ Valerio & Euchario Romam reuerſis ipſe S. Petrus dederat, (*Friſing. l.* 3.) *Chron.* 15. contactu fuit vitæ redonatus; *vt præter Harigerum & Anſelmum teſtatur etiã VVilhelmus Eiſſengreinius, & nomine, non re Beatus Rhenanus & Munſterus.* Quo miraculo plerique gentilium moti, vitam, quæ Chriſtus eſt, recepere. In cuius prodigij memoriam etiamnum cõſeruat Colonięſis Eccleſia partẽ ſuperiorem S. Petri baculi ex piſcis, B
quẽ Caballũ vocãt marinũ, oſſe, vt cõijcio globi inſtar detornati, argentoq; incluſi, ima parte Egberto Treuirenſi à Warino Colon. Archiepiſcopo donata. * Quod ipſum quoq; teſtantur Eccleſiæ libri rituales, dũ ſtatuunt, vt haud vſquam Summus Pontifex pedo manibus comprehenſo, populum benedictione impertiatur, niſi in diœceſi verſetur Colonienſi; quod & diuturnus vſus comprobauit.

Baculus S. Petri Coloniæ.

* *Chron. Col.*

S. Matern. fidem à B. Creſcente plantatam excolit.

Coloniã vbi attigit S. MATERNVS ipſos ciues in fide, quã à S. Creſcẽte B. Petri diſcipulo acceperãt, vti docet Rupert. Tuitięſis, (*licet etiã Miræus ad* 14. *Sept. ex Molan. Baronio & antiquiſsimis, Treuirẽſis, Colonięſis & Tũgrẽſis Eccleſiarũ monumentis, velit Euchariũ & Valeriũ Colonienſiũ quoque fuiſſe Apoſtolos*) cõfir- C
mauit, Colonięſis teſtatur Eccleſia in ſuis officijs Eccleſ. vbi ita canit.

Poſtquam fidem ſuſcepiſti ciuitas prænobilis,
Recidiua non fuiſti, ſed in fide ſtabilis &c.

Vide P. Serrarij Moguntiã, Rupertũ Tuitienſẽ, Steinvvichiũ &c. A S. Valerio Treuir. Epiſcopo inauguratus fuit ſacerdotio S. Præſul anno 90. 8. *vel* 9. *Kal Feb. qui erat V. ante S. Valerij obitum dies, qui* 4. *Kal. Febr. fuit extinctus.* * *Poſt obitum verò S. Valerij S.* MATERNVS *Epiſcopali fuit auctus dignitate.* †

**Harig. c.* 12.

† *c.* 13.

S. Semetr. Salmenſis ad vitã reuocatus.

* al. *Comitẽ.*

S. hic Præſul Simetrium infantem è Salmenſium familiâ Regulum, D
in verum reſurrectionis Ieſu Chriſti teſtimonium ad vitam reuocauit. Quo miraculo commota ipſius mater Albana ſuſcepto baptiſmate, ſe Chriſtianorum cœtui adiunxit: ipſe Simetrius poſtea Romam profectus in titulo ſeu monumento, quod Pius papa conſtruxerat, apud S. Praxedem cum latitaret, diuinaque celebraret myſteria, ab Antonino Auguſto cum duobus & viginti viris gladio percuſſus, martyrij; laurea eſt coronatus. Corpora ipſorum B. Praxedis collecta humo mandauit.

* Papolemus.

Denique B. Babolenus * Malmundarienſis Abbas S. Remacli ſucceſſor Romã profectus, inde obtenta ipſorũ Corpora Stabuletum retulit atq; in Ladernaco præcipuâ ſui monaſterij villa collocauit: *ita manuſc. Codices*

plures Stabulenſium & Ladernac itemq́; Genealogia mſcr. & charta archiuorum a-
A *pud Illuſtriſsimum & Excellentiſsimum Dominum VVilbelmum Salentinum* , *Co-*
mitem in Salm & Rifferſcheidt &cæt. *Chapiauill. in annotat. ad Harigerum in S.*
Materno *c.* 4. Quamuis Hariger. c. 9. & filium Albanæ tradat à S. Eu-
chario reſuſcitatũ, & matré Albanam ab ipſo quoque fuiſſe conuerſam.

Sedulitas S. Materni in prædicando.

Sed vt ad S. noſtrum Maternvm reuertamur, non deerat ipſe muneri
ſuo; obibat interdiu noctuq; oppida & villas, eorum vt incolas Chriſto
pareret. In deſcenſu Moſellæ ac Rheni , ſparſo verbi diuini ſemine
in caſtellis & villis , dominos eorum Chriſto lucrifecit, quos inter emi-
nebat, qui Bonnenſibus præerat Dominus. Tandem Coloniam perue-
B nit, vbi dictione ſua effecit, vt in porta Martis iuxta Capitoliũ Agrippi-
nenſe ipſius Martis idolum deſtrueretur, *ita Harigerus*. Plures deinde in
diœceſi Colonienſi excitauit Eccleſias, in ipſa vrbe Colonienſi duas,
quarum altera in honorem D. N. Ieſu Chriſti & B. M. Virginis conſe-
crata, nunc S. Cæciliæ appellatur, altera honori *S*. Petri dedicata, oratui
ſuo, cui propenſe addictus erat, deſeruiebat, & nunc *SS*. Victoris & Ma-
thiæ, ſeu ſumma Maiorum noſtrorum ædes nuncupatur. *Harigerus*. Quo-
tannis vno eodemq; paſchali die, vt teſtatur Hariger. c. 14. tribus in Ec-
cleſijs, nimirum Treuerenſi , Colonienſi & Tungrenſi, miro angeli du-
C ctu rem diuinam peragebat. Chronica mſc. quæ ſub nomine Ægidij ſeu
fratrum aureæ vallis circumferuntur , dicunt Natalitijs id ferijs conti-
giſſe, vt tradit *Chapiavil. ib. in annot.* ita & habent archiua *S*. Cæciliæ. Forte
vtroque contigerit tempore. Floruit ſub Rom. Imperatoribus Domitia-
no, Nerua, Traiano, quem dum Coloniæ legionum ageret Legatum, vi-
dere potuit Auguſtum à Nerua renunciatum.

Fructus prædicationis.

Templa exſtructa.

Mirabilis translatio S. Materni.

Quo tépore floruerit

Senio cõfectus à BB. Euchario & Valerio ſibi apparentibus ad perci-
piendam tum vitæ coronam, tum laboris exantlati præmium, fuit euo-
catus; ſacriſque initio refectus epulis animam ſanctam 18. Kal. Octob.
Anno Chriſti 130 poſtquam 40. annos Eccleſiæ Colonienſ. præfuiſſet
D Coloniæ exhalauit, ita *Harig*. Abbas Lobienſ. qui vixit circa an. 990 c. 14
& 16. licet Marianus Scotus & D. Cuthſem. fatalẽ, ex alia æra, eius ſtatuãt
annũ 128. velintq; 20. ipſum pręfuiſſe annis. De ipſius corpore retinẽdo
tres cum certarent Eccleſiæ iam nominatæ, tandem lis omnis ita cuiuſ-
dam ſenioris presbyteri, in quiete comparentis, ſuaſu ſopita fuit, vt ſi na-
uis S. Materni exuuias deuectura conſiſteret, Colonienſibus cederẽt
exuuiæ, ſin ſecundo Rheni flumine deſcenderet nauis; Tungrenſibus;
Sin verò aduerſo ferretur flumine; Treuerẽſibus concederentur. Ex ac-

Moritur.

Lis pro ſacro cadauere.

cepta conditione impoſitum mox nauiculæ S. MATERNI cadauer, ad-
uerſo ſanè flumine, ſtupentibus omnibus, fuit delatum, vnde Treueren- A
ſibus fuit adiudicatum. *Ita antiquiſſimus manuſcriptus Archiui S. Cæciliæ.* In eo
tamen loco, vbi nauicula ſuum ſtitit curſum, ipſius S. MATERNI huma-
ta ſunt inteſtina, quæ Colonienſes perpetuo honorarunt monumento.
Illic enim in iſtius rei memoriam ſacellum excitarũt vulgo * Rudenkir-
chen quaſi Ruhen & Rewenkirchen, id eſt, quietis aut doloris Eccle-
ſiam nuncupatam, vt habet *traditio Eccleſiarum & ſacrarium Agrippinæ.*

Nauis ſpõ-
te aduersũ
flumen na-
uigat.

* Ruden-
kirchen.

B

II. Lapis S. SEVERINVS Sapphirus

Sacra SEVERINVS læſis reſtaurat in aris,
Et Martini animam cernit adire polum. *ex VVilhel. Salsm.*

Claruit ſub Theodoſio magno, Gratiano & Valentiniano Arcadio & Honorio Impp. obijt anno Chriſti 400.

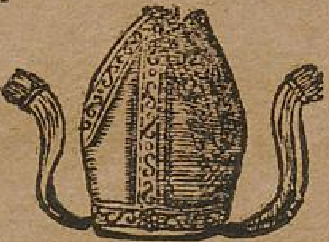

Hæc inſignia S. SEVERINO in ſua baſilica paſsim appinguntur. C

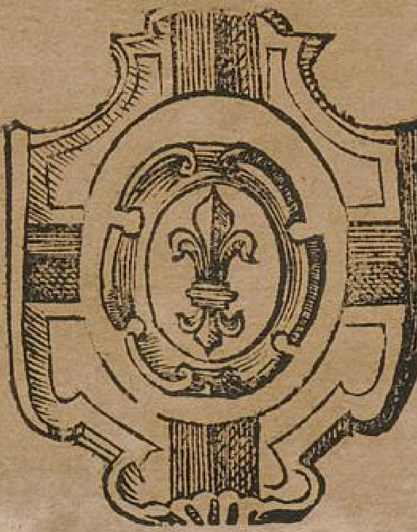

D

S. SEVERINVS Nobili Aquitanorum Burdegalæ proſapia oriũdus, (de cuius electione agitur in appendice concilij Agrippinenſis habiti, poſt conſulatum Amantij & Albini, anno Domini 346. ſecundùm veriorem Baronij ſupputationem. *Chapiauill. lib. 1. Epiſc. Leod. cap. 26. n. 6. in annotat.*) acerrimus fidei Catholicæ aſſertor tempore Arrianæ perfidiæ quam non ſolum è ſua diœceſi proſcriptam, ſed Burdegala quoque & in Belgio alibi, potiſſimum Tungris confutatam plurimùm labefactauit,

Euphra-